

Број: 05-05-1- 4444-2/10
Сарајево, 24. новембар 2010. године

29. 11. 2010

01.02-02-10-1282/10

4

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију протокола, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Факултативни протокол уз Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, усвојен у Њујорку 10. децембра 2008. године.

Будући да је Министарство за људска права и избјеглице БиХ надлежно за провођење поступка за приступање БиХ овом протоколу, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о протоколу.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Ранко Нинковић

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-23-05-5-14334-1/10
Datum: 19. 11. 2010. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO:	24.11	2010
POSLOVANJE	05	05-1
POSLOVANJE	05-1	05-1
POSLOVANJE	05-1	05-1

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, dostavlja se

U prilogu dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima koji je usvojen 10. decembra 2008.g. Rezolucijom A/RES/63/117 na 63. zasjedanju Generalne skupštine Ujedinjenih naroda i kopiju mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (akt broj: 01-02-1012/09 od 17. 08. 2010.g.), koje na dostavljeni Nacrt nije imalo primjedbi.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 70. sjednici, održanoj 20. aprila 2010.g. donijelo Odluku o pristupanju Bosne i Hercegovine Fakultativnom protokolu i ovlastilo g. Ivana Barbalića, šefa Stalne misije BiH pri UN u Njujorku da potpiše isti. Fakultativni protokol je potpisan 12. jula o.g.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je, na 135. sjednici održanoj 19. 10. 2010.g. utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Fakultativnog protokola.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH" broj 29/00) provede postupak ratifikacije Fakultativnog protokola.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

Opća skupština je 10. prosinca 2008. godine usvojila rezoluciju A/RES/63/117

Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima

Opća skupština,

Uzevši u obzir da je Vijeće za ljudska prava 18. lipnja 2008. godine usvojilo, rezolucijom 8/2, Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima,

1. *Usvaja* Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, čiji tekst je u dodatku ove rezolucije;

2. *Preporučuje* da se Fakultativni protokol otvori za potpisivanje na svečanosti koja će biti održana 2009. godine i traži od Glavnog tajnika i Visokog komesara Ujedinjenih naroda za ljudska prava da pruže potrebnu pomoć.

Dodatak

Fakultativni Protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima

Preambula

Države članice ovog Protokola,

Smatrajući da je, sukladno načelima navedenim u Povelji Ujedinjenih nacija, priznavanje dostojanstva po rođenju i jednakih neotuđivih prava pripadnika ljudskog roda temelj slobode, pravde i mira u svijetu,

Primajući na znanje da je Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima¹ proglašeno da su sva ljudska bića rođena slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima, i da su svakom zagarantirana sva prava i slobode u njoj sadržane, bez razlike u pogledu rase, boje kože, spola, jezika, religije, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovine, rođenja ili nekog drugog statusa,

Podsjećajući da se Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima i međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima² uviđa da se ideal slobodnog ljudskog bića koje uživa slobodu bez strahovanja i neimaštine može postići samo ako se stvore uvjeti u kojima će svatko uživati građanska, kulturna, gospodarska, politička i socijalna prava,

Potvrđujući univerzalnost, nedjeljivost, međuovisnost i povezanost svih ljudskih prava i temeljnih sloboda,

Podsjećajući da svaka država članica u Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (u daljem tekstu: Pakt) ima obvezu da poduzme mjere, samostalno i uz međunarodnu pomoć i suradnju, posebice gospodarsku i tehničku, do maksimuma svojih raspoloživih resursa, kako bi postupno postigla punu realizaciju prava utvrđenih Paktom a putem svih odgovarajućih sredstava, naročito usvajanjem zakonodavnih propisa.

¹ Rezolucija 217A (III)

² Rezolucija 2200 A (XXI), dodatak

Smatrajući da bi, radi postizanja ciljeva Pakta i provedbe njegovih odredbi, bilo dobro omogućiti Komitetu za gospodarska, socijalna i kulturna prava (u daljem tekstu: Komitet) da izvršava svoje zadatke utvrđene u ovom Protokolu,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Nadležnost Komiteta da prima i razmatra predstavke

1. Svaka država članica Pakta koja postane članica ovog Protokola priznaje da je Komitet nadležan da prima i razmatra predstavke kako je utvrđeno odredbama ovog Protokola.
2. Komitet neće primiti nikakve predstavke ako se odnose na državu članicu Pakta koja nije članica ovog Protokola.

Članak 2.

Predstavke

Predstavke se mogu podnositi lično ili u ime pojedinaca ili grupe pojedinaca, koji potpadaju pod jurisdikciju države članice, a koji tvrde da su od strane te države članice, žrtve kršenja bilo kojeg od gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava utvrđenih u Paktu. Kada je predstavka podnesena u ime pojedinaca ili grupe pojedinaca to mora biti uz njihov pristanak, osim ako podnositelj može opravdati djelovanje u njihovo ime bez ovog pristanka.

Članak 3.

Prihvatljivost

1. Komitet neće razmatrati predstavku ukoliko se ne potvrdi da su iscrpljena sva raspoloživa domaća pravna sredstva. Ovo se pravilo ne primjenjuje ako je primjena ovih pravnih sredstava produžena preko razumnog roka.
2. Komitet će predstavku proglasiti neprihvatljivom u slučaju:
 - (a) kada nije podnesena u roku od godinu dana nakon što su iscrpljena domaća pravna sredstva, osim u slučajevima kada podnositelj može dokazati da nije bilo moguće podnijeti predstavku u datom roku;
 - (b) kada su se činjenice, koje su predmet predstavke, desile prije stupanja na snagu ovog Protokola za državu članicu o kojoj je riječ, osim u slučaju da se takvo stanje nastavi i poslije stupanja Protokola na snagu;
 - (c) kada je Komitet razmatrao isto pitanje ili je to pitanje razmatrano ili se razmatra po nekoj drugoj proceduri međunarodne istrage ili rješavanja spora;
 - (d) kada je nespojiva sa odredbama Pakta;
 - (e) kada je očigledno neosnovana, nedovoljno utemeljena ili isključivo zasnovana na izvješćima koje šire masovni mediji;
 - (f) kada upućivanje predstavke predstavlja zlouporabu prava; ili
 - (g) kada je anonimna ili nije u pisanoj formi.

Članak 4.

Predstavka ne ukazuje na jasno kršenje

Komitet može, ako je potrebno, odbiti da razmatra predstavku iz koje se jasno ne vidi da je podnositelj predstavke pretrpio štetu, osim kada Komitet smatra da se predstavkom pokreće pitanje od općeg značaja.

Članak 5.

Privremene mjere

1. Bilo kad nakon prijema predstavke a prije donošenja odluke o meritumu, Komitet može uputiti državi članici o kojoj je riječ zahtjev da hitno razmotri poduzimanje privremenih mjera, koje su neophodne u izuzetnim okolnostima, kako bi se izbjeglo nanošenje nepopravljive štete žrtvi ili žrtvama navodnog kršenja.
2. Kada Komitet primjenjuje svoje pravo odlučivanja u smislu stavka 1. ovog članka, to ne znači i donošenje odluke o prihvatljivosti ili meritumu te predstavke.

Članak 6.

Prenošenje predstavke

1. Osim kad Komitet smatra da je neka predstavka neprihvatljiva i bez upućivanja na državu članicu o kojoj je riječ, Komitet obavještava tu državu članicu o svakoj predstavci koju primi, sukladno odredbama o povjerljivosti iz ovog Protokola.
2. Pomenuta država članica, u roku od šest mjeseci, dostaviti će Komitetu pisana objašnjenja ili izjave kojima pojašnjava predmet i navodi pravna sredstva koje je, eventualno, država članica poduzela.

Članak 7.

Mirno rješavanje spora

1. Komitet stranama u sporu stavlja na raspolaganje svoj ugled i uticaj u cilju postizanja mirnog rješavanja problema na osnovu poštovanja obveza navedenih u Paktu.
2. Sporazum o mirnom rješavanju spora okončava razmatranje predstavke sukladno odredbama ovog Protokola.

Članak 8.

Ispitivanje predavki

1. Komitet ispituje predavke primljene sukladno članku 2. ovog Protokola u svjetlu sve dokumentacije koja mu je dostavljena, ukoliko je ova dokumentacija dostavljena i zainteresiranim stranama.
2. Kada ispituje predavke sukladno ovom Protokolu, Komitet održava sastanke iza zatvorenih vrata.
3. Kada ispituje predavke sukladno ovom Protokolu, Komitet može koristiti, ako je potrebno, odgovarajuću dokumentaciju koja potiče od drugih tijela Ujedinjenih naroda, specijaliziranih agencija, fondova, programa i mehanizama, te drugih međunarodnih organizacija, uključujući i one koje pripadaju regionalnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava, te sva zapažanja ili komentare države članice o kojoj je riječ.

4. Kada ispituje predstavke u okviru ovog Protokola, Komitet razmatra osnovanost mjera koje je poduzela država članica sukladno II dijelu Pakta. Komitet će pri tome imati na umu da država članica može usvojiti niz mjera koje omogućavaju izradu politike djelovanja za primjenu prava utvrđenih Paktom.

Članak 9.

Daljnje aktivnosti u svezi sa gledištima Komiteta

1. Nakon ispitivanja predstavke, Komitet prenosi svoja gledišta o predavci, zajedno sa preporukama, ako ih ima, zainteresiranim stranama.
2. Država članica sa posebnom pažnjom razmatra gledišta Komiteta, kao i preporuke, ako su date, i dostavlja Komitetu, u roku od šest mjeseci, pisani odgovor sa informacijama o svim aktivnostima poduzetim u svjetlu gledišta i preporuka Komiteta.
3. Komitet može tražiti od države članice da dostavi dodatne informacije o svim mjerama koje je država članica poduzela u odnosu na njegova gledišta ili preporuke, u koje spadaju i one koje zatraži Komitet a koje će naknadno biti dostavljene u izvješćima države članice sukladno člancima 16. i 17. Pakta.

Članak 10.

Međudržavne predstavke

1. Država članica u ovom Protokolu može u bilo koje vrijeme izjaviti, sukladno ovom članku, da priznaje nadležnost Komiteta da prima i razmatra predstavke koje se odnose na to da jedna država članica tvrdi da druga država članica ne ispunjava svoje obveze iz Pakta. Predstavke, prema ovom članku, mogu se primati i razmatrati samo ako ih podnese država članica koja je dala izjavu da u odnosu na sebe priznaje nadležnost Komiteta. Komitet neće primati predstavke koje se odnose na državu članicu koja nije dala ovakvu izjavu. Predstavka, primljena prema ovom članku, razmatraće se sukladno sljedećoj proceduri:
 - (a) Ukoliko neka država članica u ovom Protokolu smatra da druga država članica ne ispunjava svoje obveze iz Pakta, može, putem pisane predstavke, skrenuti pozornost drugoj državi članici na to pitanje. Država članica takođe može obavijestiti i Komitet o tom pitanju. U roku od tri mjeseca po prijemu predstavke, država koja je primila predstavku ponudiće državi koja je poslala predstavku objašnjenje ili neku drugu izjavu u pisanoj formi pojašnjavajući to pitanje. Objašnjenje ili izjava treba da sadrži, u obimu u kojem je to moguće i bitno, pozivanje na poduzetu domaću proceduru i pravna sredstva, moguća i dostupna za to pitanje.
 - (b) Ukoliko sporno pitanje ne bude riješeno na zadovoljavajući način za obadvije države članice u periodu od šest mjeseci nakon što država primalac dobije prvu predstavku, svaka država ima pravo sporno pitanje proslijediti Komitetu, pisanom obavijesti upućenom Komitetu i drugoj državi.
 - (c) Komitet se bavi spornim pitanjem koje mu je upućeno samo pošto utvrdi da su upotrijebljene i iscrpljene sve domaće pravne mjere. Ovo se pravilo ne primjenjuje ako je primjena ovih pravnih sredstava produžena preko razumnog roka.
 - (d) Sukladno točki (c) ovog stavka, Komitet stavlja na raspolaganje svoj ugled i uticaj državama u sporu u cilju postizanja mirnog rješavanja ovog pitanja zasnovanog na poštovanju obveza navedenih u Paktu.

- (e) Kada ispituje predstavke prema ovom članku, Komitet drži sastanke iza zatvorenih vrata.
- (f) Komitet može, u svezi sa svakim pitanjem koje mu bude dostavljeno sukladno točki (b) ovog stavka, pozvati zainteresirane države članice, navedene u točki (b), da dostave sve potrebne informacije;
- (g) Države članice o kojima je riječ, a na koje upućuje točka (b) ovog stavka, imaju pravo na svog zastupnika kada Komitet raspravlja o spornom pitanju, kao i pravo da podnesu usmene odnosno pisane podneske.
- (h) Komitet, nakon prijema obavijesti sukladno točki (b) ovog stavka i najbrže što može, podnosi izvješće na sljedeći način:
 - (i) Ukoliko se postigne rješenje u smislu točke (d) ovog stavka, Komitet će ograničiti svoje izvješće na kratku izjavu o činjenicama i postignutom rješenju.
 - (ii) Ukoliko rješenje, u smislu točke (d) nije postignuto, Komitet će u svom izvješću navesti sve mjerodavne činjenice koje se odnose na problem zainteresiranih strana. Pisani podnesci i zapisnik o usmenim podnescima zainteresiranih strana nalaziće se u prilogu izvješća. Komitet također može proslijediti samo zainteresiranim državama članicama bilo koja gledišta za koja smatra da su bitna za problem koji postoji između tih država.

Kod svakog spornog pitanja, zainteresiranim državama članicama biti će dostavljeno izvješće.

2. Izjave iz stavka 1. ovog članka države članice deponuju kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda, koji će primjerke izjava dostaviti i drugim državama članicama. Izjava se može povući bilo kada putem obavijesti upućenoj glavnom tajniku. Ovo povlačenje neće dovesti u pitanje razmatranje svakog spornog pitanja, koje je predmet predstavke već poslate sukladno ovom članku; dodatna predstavka bilo koje od strana, sukladno ovom članku, neće biti primljena nakon što glavni tajnik primi obavijest o povlačenju izjave, osim ako neka od strana pripremi novu izjavu.

Članak 11.

Postupak istrage

1. Država članica ovog Protokola može u bilo koje vrijeme izjaviti da priznaje nadležnosti Komiteta utvrđene ovim člankom.
2. Ukoliko Komitet primi pouzdanu informaciju koja upućuje na to da je neka država članica počinila ozbiljna i dosljedna kršenja gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava navedenih u Paktu, Komitet će pozvati tu državu članicu da surađuje u toku ispitivanja informacija i da u tom smislu dostavi zapažanja u svezi sa datim informacijama.
3. Uzimajući u obzir sva zapažanja koja dostavi data država članica, kao i sve ostale pouzdane informacije koje su mu na raspolaganju, Komitet može da odredi jednog ili više svojih članova da provedu istragu i hitno podnesu izvješće Komitetu. U istragu može biti uključen i odlazak u datu državu, uz garanciju i pristanak te države članice.
4. Takva se istraga provodi povjerljivo i uz suradnju koja se u svim fazama postupka traži od države članice.
5. Nakon ispitivanja rezultata takve istrage, Komitet te rezultate dostavlja datoj državi članici zajedno sa svim komentarima i preporukama.
6. Data država članica, u roku od šest mjeseci nakon prijema rezultata, komentara i preporuka koje joj je dostavio Komitet, upućuje svoja zapažanja Komitetu.

7. Pošto se okonča postupak istrage sukladno stavku 2. ovog članka, Komitet može, nakon konsultiranja sa državom članicom o kojoj je riječ, odlučiti da kratak pregled rezultata ovog postupka uvrsti u svoje godišnje izvješće, koje je utvrđeno u članku 15. ovog Protokola.
8. Svaka država članica koja je dala izjavu sukladno stavku 1. ovog članka može, u bilo koje vrijeme, povući svoju izjavu putem obavijesti koje šalje glavnom tajniku.

Članak 12.

Daljnje aktivnosti u svezi sa postupkom istrage

1. Komitet može pozvati datu državu članicu da u svoje izvješće, sukladno člancima 16. i 17. Pakta, uvrsti pojedinosti o svim mjerama koje je poduzela u odnosu na istragu provedenu sukladno članku 11. ovog Protokola.
2. Komitet može, ako je potrebno, nakon isteka perioda od šest mjeseci navedenih u članku 11. stavak 6., pozvati datu državu članicu da ga obavijesti o mjerama koje je poduzela u odnosu na istragu.

Članak 13.

Mjere zaštite

Država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da pojedinci pod njenom jurisdikcijom ne budu izloženi bilo kakvom obliku zlostavljanja ili prijetnjama zbog toga što su održavali komunikaciju sa Komitetom sukladno ovom Protokolu.

Članak 14.

Međunarodna pomoć i suradnja

1. Ukoliko to smatra potrebnim i uz pristanak date države članice, Komitet svoja gledišta ili preporuke u vezi sa predstavkama i istragom, koje ukazuju na potrebu za stručnim savjetom ili pomoći, prenosi specijaliziranim agencijama Ujedinjenih naroda, fondovim i programima, te ostalim nadležnim tijelima, zajedno sa zapažanjima i prijedlozima države članice, ukoliko ih ima, o tim gledištima i zapažanjima.
2. Komitet također može da, uz pristanak države članice, tim tijelima skrene pažnju na pitanja koja proizilaze iz predstavki, koje se razmatraju sukladno ovom Protokolu, a koja bi im mogla pomoći pri donošenju odluke, iz okvira njihove nadležnosti, o primjerenosti međunarodnih mjera koje bi doprinijele i pomogle državama članicama da ostvare napredak u ostvarivanju prava utvrđenih Paktom.
3. Osniva se povjerilački fond sukladno odgovarajućim procedurama Opće skupštine, kojim se upravlja sukladno finansijskim propisima i pravilima Ujedinjenih naroda, sa namjerom pružanja stručne i tehničke pomoći državama članicama, uz pristanak države članice o kojoj je riječ, a u cilju unapređenja ostvarivanja prava utvrđenih Paktom, čime bi se doprinijelo jačanju državnih resursa u oblasti gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava u smislu ovog Protokola.
4. Odredbe ovog članka ne utiču na obveze svake države članice u ispunjavanju svojih obveza utvrđenih Paktom.

Članak 15.

Godišnji izvješć

Komiteta uvrštava u godišnje izvješće kratak pregled svojih aktivnosti na osnovu ovog Protokola.

Članak 16.

Obavješćavanje i informiranje

Svaka se država članica obvezuje da će obavijestiti širu javnost i širiti informacije o Paktu i ovom Protokolu, te omogućiti pristup informacijama o gledištima i preporukama Komiteta, posebice u pitanjima koja se odnose na tu državu članicu, te to učiniti i u formatu dostupnom osobama s invaliditetom.

Članak 17.

Potpisivanje, ratificiranje i pristupanje

1. Ovaj Protokol može potpisati svaka država koja je potpisala Pakt, ratificirala ga ili mu pristupila.
2. Ovaj Protokol podliježe ratificiranju svake države koja je ratificirala Pakt ili mu je pristupila. Instrumenti o ratificiranju deponiraju se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.
3. Ovom Protokolu može pristupiti svaka država koja je ratificirala Pakt ili mu je pristupila.
4. Pristupanje se ostvaruje deponiranjem instrumenta o pristupanju kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

Članak 18.

Stupanje na snagu

1. Ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca od dana deponiranja kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda desetog instrumenta o ratificiranju ili pristupanju.
2. Za svaku državu koja ratificira ovaj Protokol, ili mu pristupi nakon deponiranja desetog instrumenta o ratificiranju ili pristupanju, ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca od dana deponiranja njenog instrumenta o ratificiranju ili pristupanju.

Članak 19.

Izmjene i dopune

1. Svaka država članica može predložiti izmjene ili dopune ovom Protokolu i podnijeti ih glavnom tajniku Ujedinjenih naroda. Glavni tajnik potom prosljeđuje sve predložene izmjene ili dopune državama članicama, sa zahtjevom da mu saopće da li žele sazivanje sjednice država članica kako bi razmotrile prijedloge i donijele odluku. U slučaju da se, u roku od četiri mjeseca od dana tog saopćenja, najmanje jedna trećina država članica izjasni u prilog takvog sastanka, glavni tajnik saziva sjednicu pod okriljem Ujedinjenih naroda. Glavni tajnik svaku izmjenu i dopunu, koju usvoji dvotrećinska većina država članica koje su prisutne i koje glasaju, podnosi Općoj skupštini na odobrenje, a potom svim državama članicama radi prihvatanja.

2. Izmjene ili dopune, usvojene i odobrene sukladno stavku 1. ovog članka, stupaju na snagu tridesetog dana nakon što broj deponiranih instrumenata za prihvatanje dostigne dvije trećine država članica na dan usvajanja te izmjene ili dopune. Nakon toga, izmjene i dopune stupaju na snagu za svaku državu članicu tridesetog dana od deponiranja njenog instrumenta o prihvatanju. Izmjene su i dopune obvezujuće samo za države članice koje su ih prihvatile.

Članak 20.

Otkazivanje

1. Svaka država članica može, u bilo koje vrijeme, otkazati ovaj Protokol pisanim saopćenjem koje upućuje glavnom tajniku Ujedinjenih naroda. Otkazivanje stupa na snagu šest mjeseci od dana kad je glavni tajnik primio saopćenje.
2. Otkazivanje ne sprječava nastavak primjene odredaba ovog Protokola na predstavke podnesene sukladno člancima 2. i 10. niti na postupke pokrenute sukladno članku 11. prije dana stupanja otkazivanja na snagu.

Članak 21.

Saopćenja glavnog tajnika

Glavni tajnik Ujedinjenih naroda obaviještava sve države navedene u Paktu u članku 26. stavak 1. o sljedećim pojedinostima:

- (a) potpisivanju, ratificiranju i pristupanju izvršenim sukladno ovom Protokolu;
- (b) datumu stupanja na snagu ovog Protokola i svih izmjena ili dopuna izvršenih sukladno članku 19.;
- (c) svakom otkazivanju izvršenim sukladno članku 20.

Članak 22.

Službeni jezici

1. Ovaj Protokol, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku podjednako vjerodostojni, deponiraju se u arhivu Ujedinjenih naroda.
2. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda dostavlja ovjerene prijepise ovog Protokola svim državama navedenim u članku 26. Pakta.